

PETICIJA ZA UKINITEV REŽIMA CESTNINJENJA NA HITRI CESTI H6 ŠKOFIJE-KOPER

Spoštovani!

Na Ministrstvo za infrastrukturo Republike Slovenije se že dolgo in predvsem neuspešno vrstijo pozivi za celovit odgovor pristojnih na prometno problematiko v slovenski Istri. Nevzdržno stanje je posledica nedelujočega ter za lokalno gospodarstvo in prebivalstvo škodljivega cestninskega režima na hitri cesti H6 Škofije-Koper. Zaradi pozivov, ki jih v obliki frustracij ter vsakodnevnih izzivov na vas naslavljajo Primorke in Primorci, spodaj podpisani poslanci, župani ter predstavniki občinskih svetov in civilne skupnosti vlagamo peticijo z zahtevo za ukinitve elektronskih vinjet na hitri cesti H6 Škofije-Koper.

Pozivi za odpravo se v prvi vrsti na pristojni resor naslavljajo v obliki frustracij ter vsakodnevnih izzivov Primork in Primorcev. Vinjetni režim evidentno in po nepotrebnem ustvarja velike logistične težave za lokalno prebivalstvo. V izogib nakupu vinjete se namreč številni vozniki preusmerijo na lokalne in regionalne ceste skozi naselja, namesto da bi uporabljali hitre ceste, ki so dejansko namenjene tranzitnemu prometu. Prav premoščanju takšnih situacij je bila posebej namenjena dograditev predora Markovec, vendar brez bistvenega učinka.

Lokalno prebivalstvo ves čas opozarja, da izredne prometne okoliščine vladajo tekom celotne turistične sezone, ki na obali ni kratkotrajna in zgolj nekajkrat na leto. Morebitni dodatni prometni zapleti, ki se na primorskem prometnem omrežju pojavljajo dnevno, so zgolj še nameček k sicer nevzdržni prometni situaciji. Dejstvo je, da če vsi do sedaj uvedeni ukrepi za naslavljanje logističnih težav lokalnega prebivalstva nimajo ustreznih razbremenilnih učinkov, morajo pristojni poseči po drugih rešitvah, ki nudijo trajni odgovor. Poudarjamo, da morajo ukrepi primarno naslavljeni težave lokalnega prebivalstva in tudi gospodarstva, ki v tamkajšnjih naseljih prebivajo in poslujejo ter si upravičeno prizadevajo za neobremenjen in nemoten vsakdanjik.

Režim elektronskih vinjet na hitri cesti H6 Škofije-Koper prav tako spodkopava mednarodno pravo in povezovalni duh Osimskih sporazumov, ki so bili s sosednjo Italijo sprejeti v namen promocije mednarodnega sodelovanja. Vsebinsko Osimskih sporazumov je potrebno interpretirati deduktivno, ob upoštevanju poziva za omogočanje avtocestnih povezav z namenom spodbujanja čezmejnega pretoka in vsestranskega sodelovanja ter ga aktualizirati in razumeti v sodobnih okoliščinah. Vsestransko sodelovanje nedvomno vključuje tudi vzajemno snovanje ukrepov za razcvet turizma, ki pomembno determinira Istro in gospodarstvo v regiji. Na temelju tega pa tudi odnose med prebivalkami in prebivalci držav pogodbenic. Tako italijanska kot slovenska stran že dalj časa zagovarjata ukinitve cestninjenja na hitri cesti H6 Škofije-Koper. Meddržavnim prizadevanjem za tak ukrep pa dajejo podlago prav Osimski sporazumi.

Nenazadnje pa je režim elektronskih vinjet na hitri cesti H6 Škofije-Koper škodljiv za turistično dejavnost, ki na obali zajema bistven delež celotnega slovenskega turističnega sektorja. Na negativne posledice cestninjenja opozarjajo tudi občine Trsta in Deželni svet Furlanije. Vinjetni režim namreč odvrča predvsem potencialne kratkoročne obiskovalce slovenske Istre, ki težko upravičijo plačilo vinjete.

Kljub argumentom o izpadu priliva finančnih sredstev v proračun DARS d. d. ob morebitni ukinitvi cestninjenja na odseku, ki se poudarjajo navkljub odsotnosti celovite analize in primerjave finančnih učinkov, ki izhajajo iz turizma na eni in cestninjenja na drugi strani, je precej jasno, da turistična dejavnost predstavlja višjo dodano vrednost. Predvsem pa predstavlja primaren vir zaslužka za številne male in velike gospodarstvenike v regiji. Nedvomno je mogoče ob izvzetju dotičnega odseka pripraviti ukrepe za korekcijo izpada prihodka družbi DARS d. d., ob ukinitvi vinjet na hitri cesti H6 Škofije-Koper iz drugih proračunskih postavk, ki bodo prav zaradi multiplikativnih učinkov turizma imele več razpoložljivih sredstev.

Sicer pa menimo, da korekcija izpada dohodkov z drugimi finančnimi viri ni potrebna, saj je DARS d. d. v letu 2024 ustvaril rekordne prihodke v višini 583 milijonov evrov oziroma 153 milijonov evrov čistega dobička. DARS d. d. je državno podjetje, ki opravlja javno službo izgradnje odsekov, investicijskega obnavljanja ter rednega vzdrževanja, financiranja in upravljanja cestninskih cest. Zato zagotovo ni namen javnega podjetja ustvarjanje profita, zato je dolžno presežke vložiti nazaj v družbo. Ob javni naravi storitev podjetja in predvsem rekordnih dobičkih državnega podjetja je ukinitve vinjetnega režima hitri cesti H6 Škofije-Koper tudi finančno izvedljiva.

Spoštovani, če strnimo navedeno, je izvajanje vinjetnega režima na hitri cesti H6 Škofije-Koper nesmiselno, neproduktivno in neznosno. Ob vseh navedenih argumentih sistemu lahko sklenemo zgolj, da uporabo vinjet ohranja nerazumevanje konkretne situacije ter pomanjkanje politične volje za njeno naslovitev. Trenutno stanje namreč ne upošteva dejstva, da imajo konkretne situacije različne specifikke, ki jo v primeru hitre ceste H6 Škofije-Koper opredeljujejo negativen vpliv na kvaliteto življenja prebivalk in prebivalcev slovenske Istre, mednarodno pravo v Osimskih sporazumih ter slovensko-italijanski odnosi in potrebe za razcvet lokalnega turizma, ki predstavlja eno izmed temeljnih gospodarskih panog z visoko dodano vrednostjo.

Zato podpisniki izražamo podporo peticiji za ukinitve obvezne uporabe vinjet za osebna vozila na celotni trasi hitrih cest od mejnega prehoda Škofije do Izole oziroma na celotnem odseku hitre ceste H6 Škofije-Koper.

mag. Meira Hot
vlagateljica

